

Stanisław Ignacy Witkiewicz „Matka”

Napisana w 1924 roku „Matka” to jeden z najgłośniejszych i najczęściej wystawianych dramatów Stanisława Ignacego Witkiewicza. Jerzy Jarocki inscenizował tę sztukę dwukrotnie, w 1964 i 1972 roku. Ten ostatni spektakl, zrealizowany na deskach Starego Teatru w Krakowie, z biegiem czasu obrósł legendą. Jarockiego chwalono zwłaszcza za świetne oddanie nadrealistyczno-groteskowej poetyki Witkacego. Podkreślano urodę scenografii, operującej nagłym, czasem ekspresjonistycznym kontrastem i malarską niespodzianką. Pochlebne recenzje zebrali aktorzy. Ich gra – „nierzeczywista” i sztuczna, pełna „zdeformowanych” gestów, ruchu i mimiki stwarzała wrażenie obcowania ze światem pozarealnym, niepodobnym do codziennego życia.

Wielkie kreacje stworzyli Ewa Lassek i Marek Walczewski. Matka w wykonaniu tej pierwszej była „groteskowa i patetyczna, wulgarna i dystygowana, obłąkana i przerażająco trzeźwa, budząca śmiech i litość, a nade wszystko prawdziwa, ludzka w swym bezbrzeżnym udręczeniu i smutku”. Walczewski zaś imponował wręcz cyrkową zręcznością, tańcząc na rozchwianej szafie, czy zwiijając się w pozycję embriona na kolanach Lassek. Choć postać, którą stworzył to właściwie mieszanek clowna i kabotyna, aktorowi udało się nadać jej rys autentycznego tragizmu.

Leon Węgorzewski (Marek Walczewski) jest pół sierotą wychowywanym przez nadopiekuńczą matkę Janinę (Ewa Lassek). Jego ojciec zmarł, gdy chłopiec miał zaledwie 3 miesiące. Leon nigdzie nie pracuje, bo cały czas poświęca na rozmyślanie o własnym systemie filozoficzno-historiozoficznym. Wg niego ludzkość nieuchronnie zbliża się do katastrofy, polegającej na całkowitej stracie potrzeb metafizycznych. Społeczeństwa pozbawione możliwości odczuwania Tajemnicy Istnienia stają się podobne do bezdusznych, „zbydlęconych” mechanizmów.

Autor: Stanisław Ignacy Witkiewicz

Scenariusz i reżyseria: Jerzy Jarocki

Realizacja tv: Barbara Borys - Damińska

Scenografia: Krystyna Zachwatowicz

Czas trwania: 87 min.